

Европейска програма ‘Учене през целия живот’

“Моето училище е моя дом”

ЗПП “Кл.Тимирязев” гр.Сандански е партньор в шестстранен европейски проект по програма ‘Учене през целия живот’ Секторна програма „**Коменски** . В проекта освен нашето училище участват училища от Литва, Полша, Гърция, Турция и Италия. Координатор по проекта е училището в Литва, гр. Кармелава, регион Каунас. Така създаденото партньорство е особено интересно, защото от всички училища само нашето е професионално, останалите са гимназии и лицеи.

Дейностите по проект “Моето училище е моя дом” започнаха много преди проведената на 27.11 до 02.12. 2008год мобилност в Литва - страната координатор. От общо 70 ученика, включени в предварително планираните дейности, на 8 бе възложено да напишат есе на тема „Моето училище е моя дом”. Критерият за подбора на участниците в пътуването бе добро владение на английски език и уменията им мотивирани да изложат тезата в така зададената тема.

С разработени презентация и видеофилм за страната и училището ни 3ма ученика и 2ма учители потеглихме за братска Литва бяхме посрещнати от домакините. Заедно с партньорите от Гърция отпътувахме за Кармелава, мястото в което се намира училището партньор. Учениците – участници в проекта бяха настанени в приемни семейства, с което се изпълнява една от целите на проекта, а именно участниците да се опознаят по-добре, да научат повече неща за начина на живот във всяка една от страните, да обменят информация в семеен кръг , да научат някои думи, различни от техния и от работния език на проекта, да опознаят традициите на страната домакин.

След кратка почивка от дългия път учители и ученици се събрахме отново, за да обменим своите първи впечатления, да обсъдим и уточним дейностите по

предварително изпратената ни програма от страната домакин. Имахме възможност да опитаме и някои традиционни храни от литовската кухня като „Цепелин” и „Кнедли”.

Вторият ден от нашата визита бе изцяло работен. Училището-домакин ни посрещна с богата украса, включваща националните флагове на страните, участници в проекта, неговите цели и дейности. Най-малките ученици от страната домакин ни приветстваха за добре дошли със специален спектакъл, посветен на отглеждането и производството на лен – тази традиционна култура за Литва. Посланията и поднесените скромни подаръци от всяка страна бяха посрещани с аплодисменти.

Самата работна среща започна с представянето на всяка страна, град и училище на партньорите по проекта. Всички презентации бяха много интересни и добре направени, но трябва не без гордост да отбележим, че нашите ученици бяха сред най-добре подготвените и тяхното участие беше посрещнато с интерес. Не е за подценяване и факта, че те единствени се представиха със самостоятелно подготвени материали. След бърз обяд в стола на училището, работата ни продължи с обсъждане на мобилностите, дейностите, начините на разпространение и крайните продукти на проекта. Беше направена промяна в мобилностите, така че да удовлетворява всички партньори. При обсъждането на планираните дейности бяха направени и някои промени. Инициативата на нашата страна – разработването на есе на тема „Моето училище е моя дом” от всеки ученик - участник в дадена мобилност бе приета радушно от всички партньори. Не без задоволство прочетохме есетата на нашите момичета, вече публикувани в сайта на проекта http://msmh.projektas.lt/viewpage.php?page_id=1.

Останалите страни ще осъществят тази дейност през месец януари 2009 год. Това е едно доказателство, че нашата гимназия проявява инициативност и креативност по време на работа, работи и партнира добре и в международен аспект.

Работната среща даде възможност учителите от различните страни да обсъдят средствата и начините за откриване на проблемите от положителен и отрицателен

характер във всяка страна и с помощта на подходящ въпросник, отправен към всеки ученик да се определя 5 неща от училищния живот, с които се гордеем и 5 такива, които трябва да се променят. След публикуването на въпросника в Web сайта на проекта и организиране на форум, участниците ще могат да обсъдят проблемите в останалите страни и да предложат мерки и средства за решението им. Особено много ни допадна предложената от страна на полските колеги тема „Между свободата и сигурността в училище” . По време следващата мобилност през месец февруари 2009 в Полша на интернационална конференция ще бъдат дискутирани проблемите по темата и ще се набележат мерки и очаквани резултати от изпълнението им. Положителното е, че в нея страната домакин планира участие и на родители, ученици и учители от Полша, и ние се надяваме да почерпим опит от тази дейност..

На финала се взе решение и за крайните продукти на проекта, а именно разработване и отпечатване на календар-бележник, създаване на компютърна игра с образователна цел, която да проверява какво знае всеки едни участник за страните и училищата и да бъде оформен на кърт за отдих във всяко училище, в който се смесват стилове от всички страни.

По-късно, в неформален разговор бе решено най-необходимите думи и изрази за общуване на родния език на всеки партньор да бъдат включени в речник, предствени в звуков формат, за да може всеки участник да ги чуе и произнесе правилно. Инициативата за разработката на този продукт отново бе на българска страна.

Работния ни ден продължи с посещение на учебен кабинет по Технологии, посещение на етнографсия музей към училището и запознаване с живота и делото на патрона на домакините Балис Буракас, един от основателите на училището, работил там като учител.

На кратката среща с госпожа Рима Куктиене получихме предложение за бъдеща съвместна работа, свързана с професионалната и социална квалификация на учителите.

Директорката на гимназията домакин е член на ръководството на Образователния център към регион Каунас, който организира семинари, курсове, конференции в сферата на образованието и се грижи за повишаване на квалификацията на педагогическите кадри в Литва.

В края на деня, след учебните часове, които свършват в 15:00 часа се запътихме към дом на културата в селището Кармелава. Там присъствахме на така нареченото „Шоу на талантите”, в което активно участие взеха и момичетата от приемните семейства на нашите момичета. След това започна „Вечерта на националната кухня”, в която всяка страна се беше постарала да донесе някоя от своите традиционни храни и да даде възможност тя да бъде опитана от всички присъстващи. Зарадвахме се много, когато установихме, че някои се връщат да опитат от нашите храни втори или трети път. Особено много се хареса нашето бяло саламурено сирене, смядовската луканка, шоколадовите изделия марка „Своге” и сърмите лозов лист. В края на вечерта, нашата маса, украсена с националния на флаг и китка Здравец, донесен също от България, остана почти без храна. Уморени, но удовлетворени от ползотворния ден се прибрахме по местживеенето си.

Следващите два дни – събота и неделя бяха посветени на културен отдых. Нашите домакини ни бяха организираха посещение на столицата Вилнюс, където професионален екскурзовод ни разведе из центъра на красивия северен град и ни запозна с неговата бурна история и динамично настояще. Бяхме очаровани от многобройните катедрали и красивите сгради на Вилнюс. Всички с интерес разгледахме музея на Кехлибара – златото на Севера и научихме удивителни неща за този красив природен продукт. Въпреки студеното време, ние, обикаляйки тесните улички си, обещахме отново да дойдем в този чудесен град, но през лятото. По пътя към Кармелава направихме кратък престой в градчето Тракай, разположено на 3 езера. Намиращо се на разстояние 28 км от столицата, то е много атрактивна туристическа

дестинация, защото в него се намира реставрираният замък „Тракай“, построен през 13 век от великия литовски княз Гедимин . Замъкът е бил дълги години резиденция на литовските князе, а сега в него се намира исторически музей. За съжаление, ние не успяхме да го разгледаме от вътре, което е повод отново да се върнем в Литва.

Разбира се, няма да забравим и посещението ни в Каунас, вторият по големина град в Литва, който се намира само на десетина километра от Кармелава. Запазените кули и стени от стария замък от 13 век, сега првърнат в туристически информационен център, в града ни пренесоха назад в миналото, когато литовците са се сражавали героично срещу рицарите от Тевтонския орден и заедно с поляците са ги победили. Каунас е бил град на „Ханза“ / военен съюз на търговските гилдии в Северна Европа/ и това се вижда по градския площад, където се издига кулата на Кметството, запазила се през вековете. На ъгъла на площада е катедралата, оцеляла в трудните години на различни окупации, а наоколо са търговските къщи, красиви сгради на два етаж, които днес са магазини или музеи. След разходка по красивия булевард – пешеходна зона в центъра на града, нашите домакини ни заведоха на необичайно посещение в музея на Дявола. Известния литовски художник и композитор **M.K. Ciurlionis** от 19-ти век започва да събира изображения на дявола – падналия ангел, за да изрази своето нестандартно чувство за хумор. С неговата сбирка се поставя началото на музея, който се обогатява и до днес. Останахме приятно изненадани, че нашата страна е намерила място в музея и същевременно осъзнахме, че всички народи по света имат общи културни корени, дори когато са свързани с борбата срещу злото . Освен като стара столица на Литра, Каунас е известен и като студентски град. В неговите университети учат над 25 000 студенти. С удоволствие научихме , че Литовския земеделски университет се намира в Каунас и функционира от 18 век.

Последният ден от визитата ни в Литва беше много полезен за нас, защото имахме възможност да прекараме повече време в гимназията домакин, да посетим часове , да

се потопим в тяхното ежедневие и да се опитаме да направим разлика между двете образователни системи. На пръв поглед ние много си приличаме – сграда, ученици, учители. И там средствата за оборудване и ремонти все не достигат. И там, както при нас се правят много неща от подръчни материали, и там се изучават същите основни учебни дисциплини, но все пак открихме и някакви разлики. Първото нещо което ни впечатли е това, че техният първи час започва от 830, но това е продиктувано от това, че денят на север през зимата е по къс и слънцето изгрява по-късно там. Оценяването в Литовското училище е по десетобалната система, а по основните 3 учебни дисциплини– литовски и английски език и математика учениците са разделени на 2 групи. В едната група са събрани изявените ученици, а в другата са останалите. След приключване на учебен срок / а те са 3 на брой за една учебна година/ на учениците им е предоставена възможност да сменят групата си , но след постигнат реален резултат. Това създава мотивация и реални условия за конкуренция и стимулира учениците за учене. Имахме възможност да обменим педагогически техники и технологии при преподаването на Информационни технологии и Английски език, да създадем нови професионални контакти и приятелства. Интересен е факта, че във всеки учебен кабинет има компютър, учебниците се подсигуряват от училището. и ние си пожелахме това по-скоро да стане и при нас. Това е много полезно, особено за езиковото обучение, защото всеки ученик има материал, с който да работи по време на час. След като покрият изискванията за междинно напреднали, учениците започват да се готвят за изпити – училищни и държавни като нивото е First Certificate. Учителите по водят подробна официална документация за прогреса на всеки ученик - всяка група има дневник по езика.

Но всяко начало има своя край. Оставайки с впечатление за литовците, че са много мили и симпатични хора , очаровани от забележителностите на малката, но с богата история и забележителности страната, ние потеглихме към дома.

И както казва Дияна Шаркова, на нас ни харесва да летим със самолет и искаме да имаме още много такива пътувания в бъдеще, но винаги ще желаем да се връщаме в родината ни, защото по-хубаво от дома няма.

Лица от ЗПГ”Кл. Тимирязев” посетили Литва

1. Дина Лозанова Кирилова – координатор по проекта, учител по информатика и ИТ
2. Мария Петрова Щипкова- Петкова – учител по Английски език
3. Десислава Николаева Арнаудова - ученичка от 11^a клас
4. Диана Стоева Шаркова ученичка от 11^b клас
5. Анна Иванова Мицева – ученичка от 11^c клас

PS – Дейността се финансира по линия на Програмата за учение през целия живот. За съдържанието носят отговорност единствено авторите. Европейската комисия и Националната агенция не поемат отговорност за начина, по който предоставената информация може да бъде използвана.